

Save the Children

FAMÍLIES EN RISC

ANNEX COMUNITAT VALENCIANA

**Anàlisi de la situació de pobresa en les llars
amb xiquets i xiquetes a la Comunitat Valenciana**

Gener_2020

savethechildren.es

Aquesta publicació ha sigut elaborada sobre la base de l'explotació de dades realitzada per María Sánchez Vidal i Pablo Tucac KSNET, Knowledge Sharing Network S.L.

Agraïments:

A Carmela del Moral, Paloma García, Alicia Ibarra i Óscar Naranjo per posar el seu temps, el seu talent, la seua paciència i les seues idees. A Cristina Sanjuan, per la seua lectura, els seus comentaris, i sobretot el seu entusiasme.

A María Sánchez Vidal i Pablo Tucac de KSNET per unes reunions tan entretingudes i per la seua enorme implicació en aquest projecte.

A tots els companys i companyes de Save the Children, perquè en cada cosa que fem, hi ha una miqueta de tots. En aquest informe també.

Directora de Sensibilització i Polítiques d'Infància

Catalina Perazzo Aragonese

Coordinació:

Carmela del Moral Blasco

Autora:

Gabriela Jorquera Rojas

Il·lustracions:

Germán Gullón (Valbhy Design)

Art i maquetació:

Elena del Real Moreno

Edita:

Save the Children España
Gener_2020

PRESENTACIÓ

La pobresa no es reparteix per igual en la societat, hi ha circumstàncies o situacions que augmenten la probabilitat de patir-la; tindre fills és una d'elles. Aquelles llars en els quals només viuen adults tenen moltes menys probabilitats d'estar en pobresa. Per contra, en aquells en els quals hi ha només un adult, en la seua majoria dona, a càrrec de fills o filles, el risc de viure en pobresa és molt major. A més de la presència de xiquets i xiquetes, hi ha altres situacions que augmenten la probabilitat d'estar en pobresa, per exemple, tindre un baix nivell educatiu, estar en atur o ser estranger, entre altres. Aquests factors es presenten de formes diverses en diferents famílies.

Des de Save the Children ens hem preguntat com es combinen aquests factors en les llars que estan criant fills i filles, com són eixes famílies, com viuen, en quins entorns, i de quina manera els afecten els factors de risc de pobresa, o quins són els factors que les protegeixen. Creiem fermament que, si es volen dissenyar programes i polítiques adequades per a reduir els elevats nivells de pobresa infantil a Espanya, **és necessari conèixer quin tipus de llars es troben en eixa situació i adaptar aquestes polítiques a les característiques concretes d'aquestes llars.**

Per a això, hem realitzat **un perfilat estadístic de les llars en risc de pobresa**¹ sobre la base de les variables que els caracteritzen. L'anàlisi se centra a identificar grups homogenis de llars amb xiquets i xiquetes a Comunitat Valenciana per a després analitzar les principals característiques de cadascun. Això ens ha permés dividir a tota la població valenciana amb fills i filles a càrrec en diversos grups i estudiar les seues taxes de pobresa, així com les seues principals característiques sociodemogràfiques. El resultat el presentem en cinc perfils de famílies amb diferents nivells de risc.

Cada perfil es descriu en funció de les variables que s'han considerat rellevants. A més de les característiques demogràfiques bàsiques (sexu del o la responsable de la llar, edat, etc.), s'inclouen aspectes relacionats amb el nivell socioeconòmic (nivell educatiu, situació ocupacional, etc.), així com variables relacionades amb la mateixa definició de la pobresa i l'exclusió social (taxa de pobresa, privació material severa, etc.).

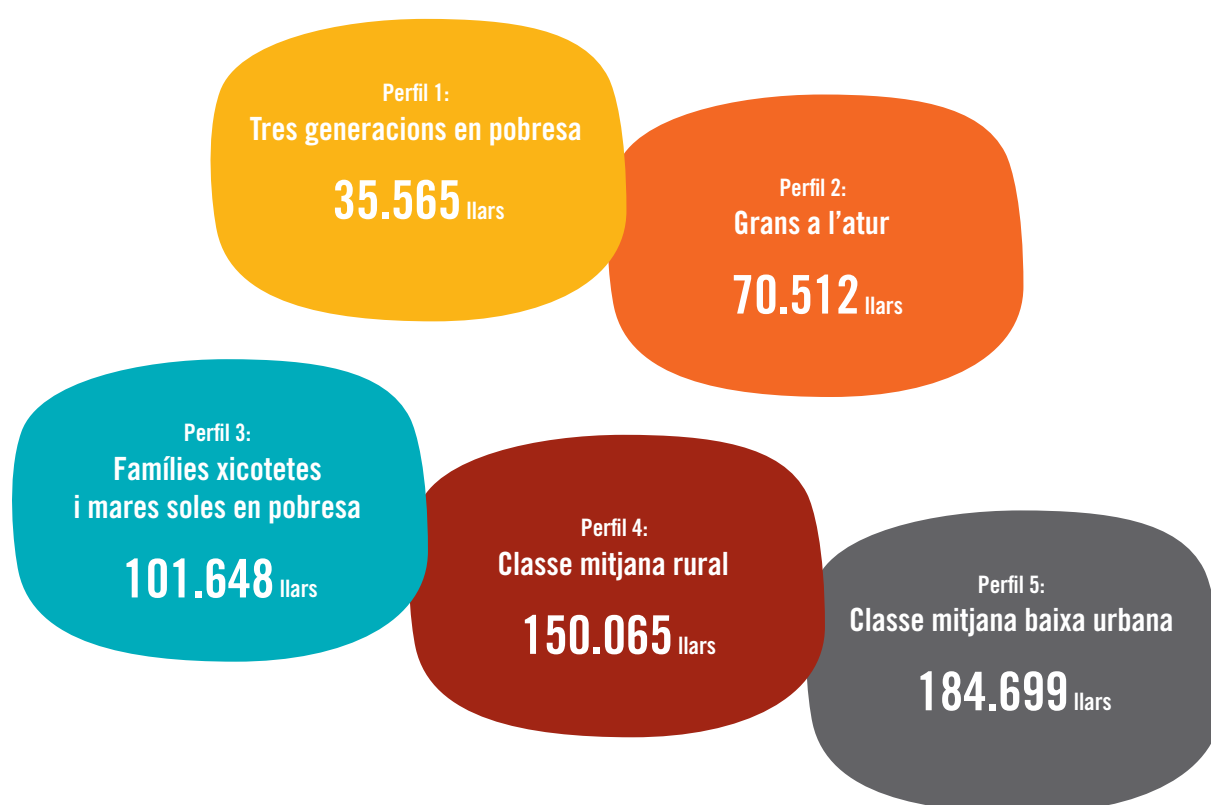
---

1 Veure metodologia en Annex 2.

RESULTATS

S'han identificat i caracteritzat **els cinc perfils més representatius de les llars amb xiquets i xiquetes a càrrec**, considerant de manera simultània totes aquelles variables d'interès.

Es presenten en ordre creixent, és a dir, des del perfil que menys llars reuneix, fins al que agrupa la quantitat més gran de famílies.

A continuació, es presenten les descripcions detallades d'aquests perfils.² A més de les característiques socioeconòmiques bàsiques de la població com a sexe, edat, etc., s'inclouen aquells aspectes que més afecten la probabilitat d'estar en pobresa com és el nivell

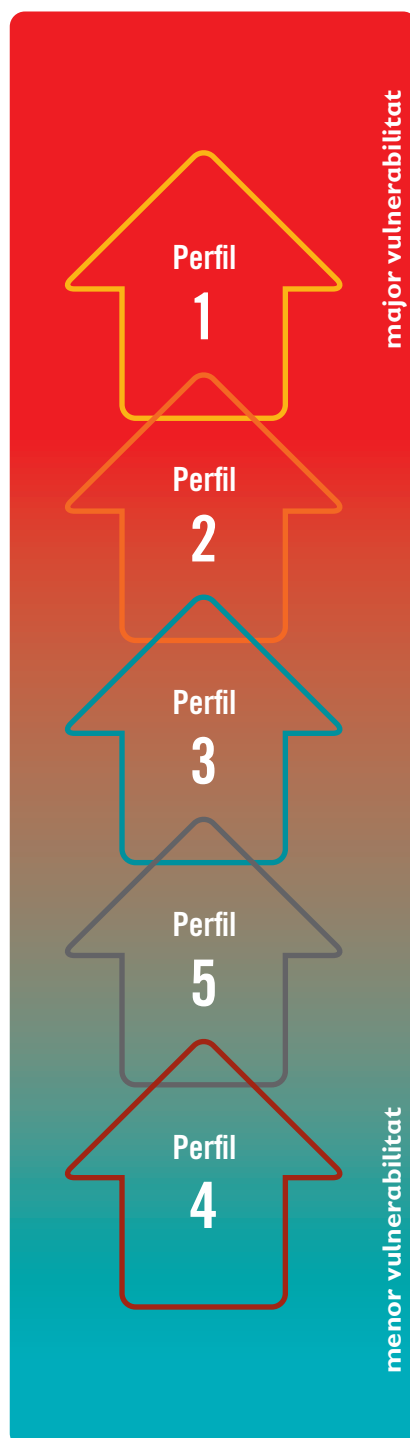
educatiu, la relació amb l'activitat laboral, la composició de la llar, etc.; així com variables relacionades amb la mateixa definició de la pobresa, falta de material, pobresa severa, renda,³ etc.

2 Aquests perfils s'han obtingut analitzant de manera conjunta la base de dades de les dues últimes Enquestes de Condicions de Vida –2017 i 2018– de l'Institut Nacional d'Estadística. Els perfils de llars solen variar poc en el temps i per tant, per a efectes d'aquesta anàlisi, utilitzar dos anys ens permet ampliar la grandària mostral sense generar distorsió en els resultats. En total, s'han analitzat 542.488 llars, la mitjana de llars amb fills en 2017 i 2018.

3 Cal assenyalar que, per a efectes d'aquest informe, cada vegada que es parle de renda de les llars s'està fent referència a la renda mitjana per unitat de consum, que és la que equival a una persona vivint sola, al qual se li assigna un pes d'1, als altres adults un pes de 0,5 i un pes de 0,3 als menors de 14 anys. Una llar formada per dos adults constitueix 1,5 unitats de consum i una llar formada per dos adults i dos xiquets constitueix 2,1 unitats de consum.

Els valors de cada perfil es comparen amb els de la mitjana de llars amb fills i filles a càrrec a la Comunitat Valenciana, que representen els valors del conjunt de les llars.⁴ Al final de cada perfil es recullen tots aquests valors en una taula resum, i al final del document apareix una taula resum amb la caracterització de la mitjana de totes les llars amb fills i filles a càrrec i la de cada perfil.

Els perfils 1, 2 i 3 són els que major vulnerabilitat tenen a la pobresa i l'exclusió social, i haurien de ser subjectes prioritaris de les polítiques de protecció a la família.

4 Totes les variables utilitzades en l'anàlisi, tant les categòriques com les contínues, han sigut estandarditzades.

Perfil 1: Tres generacions en pobresa

Baix nivell d'estudis

68,9 té nivells d'estudis primaris o inferiors.

3,4% treballa

45,8% dels i les responsables de la llar estan inactius i un 44,1% estan jubilats o jubilades.

43,9% en pobresa

Un 43,9% està en situació de pobresa moderada i un 32,6% en pobresa severa.

No poden afrontar imprevistos

63,7% no pot afrontar despeses imprevistes.

No poden consumir setmanalment carn o peix

7,4% no poden consumir setmanalment carn, pollastre o peix.

Retard en el pagament de factures

21,7% ha pagat factures d'electricitat, aigua o gas amb retard.

Descripció del perfil

Aquest és el perfil de família que més risc té de patir pobresa a la Comunitat Valenciana. En aquest primer perfil trobem a **famílies grans**, amb més de 5 membres de mitjana, -les llars amb xiquets i xiquetes a càrrec a la Comunitat Valenciana no arriben a quatre membres-. La composició d'aquestes famílies és cridanera: un **78,3%** està composta per tres o més persones adultes amb xiquets i xiquetes. Probablement, en aquestes famílies conviu un o més avis o àvies, amb pare i/o mare, i els xiquets i xiquetes. La presència de majors afecta **l'edat mitjana dels responsables de llar: 64,37 anys**.

Aquesta qüestió generacional es reflecteix en altres aspectes del perfil d'aquestes famílies: un **nivell d'estudis baix**, 68,9% té estudis primaris o inferiors com a nivell d'estudis màxims aconseguits. A més, **un 89,9% dels o les responsables de la llar no treballa**, ja siga perquè estan inactius (45,8%), és a dir, dedicades a labors de cura, en atur però que no estan buscant activament ocupació, amb incapacitat per a treballar, etc., o perquè estan jubilats o jubilades (44,1%).

Un 57,4% viu principalment en zones mitjanament poblades –més de 50 mil habitants amb una densitat superior a 100 habitants per km quadrat-, a més d'un 17,3% en zones escassament poblades, dos punts més que la mitjana valenciana, i un 25% en ciutats densament poblades. La major part d'aquestes llars són **d'origen espanyol (76,9%)** encara que també mostra una alta proporció de persones estrangeres no europees (**el segon perfil on aquesta proporció és més alta, 18,6%**).

Tenen **taxes de pobresa cridanerament altes**: un 43,9% està en situació de pobresa moderada i un 32,6% en pobresa severa, quasi 4 vegades més alta que la mitjana de llars valencianes amb xiquets i xiquetes a càrrec. Les taxes de pobresa tan altes expliquen **l'enorme incidència de manques materials**: un 63,7% no pot afrontar despeses imprevistes, 26 punts més que la mitjana. Un 56,4% no pot permetre's prendre una setmana de vacances a l'any, quasi 19 punts superior a la mitjana. El 21,7% ha pagat factures d'electricitat, aigua o gas amb retard, quasi 18 punts, més de cinc vegades més que la mitjana; un 10,5% no pot mantindre la temperatura adequada de l'habitatge a l'hivern –quasi 5 punts més que la resta de llars amb fills a filles a càrrec-; i un 7,4% no poden consumir les quantitats adequades de proteïna, tres vegades més que la mitjana de llars amb fills i filles menors edat.

Aquest perfil representa a 35.565 llars amb xiquets i xiquetes a la Comunitat Valenciana (6,6% del total) el grup menys nodrit dels perfils a la regió.

Variables

Perfil 1 Mitjana

Característiques de la llar

Responsable de la llar dona	49,1 %	39,4 %
Edat de/la responsable	64,4	46,3
Nombre de membres	5,3	3,8
Nombre de xiquets i xiquetes	1,8	1,6

Tinença de la vivenda

Vivenda en propietat	56,5 %	71,4 %
----------------------	---------------	--------

Nacionalitat del/la responsable

Nacionalitat espanyola	76,9 %	82,6 %
Nacionalitat resta UE	4,5 %	7,7 %
Nacionalitat resta del món	18,6 %	9,6 %

Nivell d'estudis

Ed. primària o inferior	68,9 %	9,6 %
Ed. secundària (1ª etapa)	11,5 %	21,6 %
Ed. secundària (2ª etapa)	9,4 %	32,1 %
Educació superior	10,1 %	36,6 %

Situació ocupacional del/la responsable

Treballa a jornada completa	3,4 %	62,9 %
Treballa a jornada parcial	-	4,9 %
Aturat /da	4,1 %	19,3 %
No actiu/va	45,8 %	8,6 %
Jubilat/ada	44,1 %	4,0 %

Tipus de llar

Monoparental	1,4 %	8,1 %
Dos adults amb un xiquet/a	4,0 %	30,8 %
Dos adults amb dos xiquets/tes	-	42,9 %
Dos adults amb tres o més xiquets/tes	16,3 %	7,0 %
Tres o més adults amb xiquets/tes	78,3 %	11,3 %

Grau d'urbanització

Zona molt poblada	25,3 %	37,8 %
Zona mitja	57,4 %	46,7 %
Zona poc poblada	17,3 %	15,5 %
Taxa de pobresa	43,9 %	24,3 %
Taxa de pobresa severa	32,6 %	8,4 %
% que no pot agafar vacances	56,4 %	37,6 %
% que no consumeix quantitats adequades de proteïnes	7,4 %	2,5 %
% que no pot mantindre la temperatura adequada de la vivenda	10,5 %	5,7 %
% que no pot afrontar una despesa imprevista	63,7 %	37,5 %
% amb retard en el pagament de les factures de l'electricitat, aigua, gas, etc.	21,7 %	4 %
Renda mitjana per unitat de consum mensual	686,9 €	1.034 €
Nombre de llars	35.565	

Perfil 2: Grans en l'atur

Baix nivell d'estudis

60% han completat tercer de l'ESO, i un 28,8% té estudis de primària o menys.

38,7% en atur

38,7% de responsables de la llar estan en atur, només un 55,8% està treballant.

Origen espanyol

Si bé la majoria són d'origen espanyol, hi ha una alta proporció de persones estrangeres no europees (24,2%).

45,4% són pobres

El 45,4% estan en situació de pobresa, el 27,4 en pobresa severa.

No pot afrontar imprevistos

El 67,8% no té la capacitat econòmica d'afrontar despeses imprevistes.

Sense vacances

50,3% no es pot permetre una setmana de vacances a l'any.

Retards en el pagament de factures

7,3% ha pagat amb retard les factures com a electricitat, aigua o gas.

Descripció del perfil

En aquest perfil s'agrupen famílies amb 2,03 xiquets i xiquetes per llar, una quantitat més alta que la mitjana (1,59). La composició de la llar més freqüent és dues persones adultes amb dos fills o filles, (un 64,4%) i en segon lloc dos adults amb dos o més xiquets i xiquetes (22,8%). Si bé la majoria d'aquestes famílies són d'origen espanyol, en aquest perfil s'observa **la proporció més gran dels perfils de persones estrangeres no europees (24,2%)**, la qual cosa explica que visquen en una major proporció en habitatges en lloguer (només un 63% té habitatge en propietat, 8 punts menys que la mitjana de llars amb fills i filles en la comunitat). **És el segon perfil de la regió que presenta un major risc de pobresa.**

El nivell d'estudis del responsable de la llar és baix: un 60% té com a nivell màxim d'estudis aconseguit la secundària primera etapa, és a dir, han completat **l'equivalent a segon de l'ESO**, i un 28,8% té estudis de primària o menys. Aquest baix nivell d'estudis probablement afecta la difícil relació amb el mercat laboral que mostren aquestes llars, en els quals s'observa una alta proporció de persones en atur a càrrec de la llar (38,7%). Només un 55,8% està treballant.

Això té conseqüències en la situació econòmica d'aquestes famílies, que mostren unes taxes de pobresa moderada del 45,4%, 21 punts sobre la mitjana de llars amb fills a càrrec, i lleument superior al perfil 1. La taxa de pobresa severa d'aquest perfil és de 27,4%, 19 punts més que la mitjana, i 4 punts menys que el perfil 1. Aquestes **altes taxes de pobresa** es reflecteixen en les manques materials que afecten aquest perfil de llars: el 67,8% no té la capacitat econòmica d'afrontar despeses imprevistes, quasi dues vegades superior a la mitjana de llars amb fill i filles a càrrec de la Comunitat Valenciana; un 50,3% no es pot permetre una setmana de vacances a l'any, més de dotze punts més que la mitjana; i un 7,3% ha pagat amb retard les factures relacionades amb l'habitatge, com a electricitat, aigua o gas.

Aquest perfil el componen 70.512 llars amb xiquets i xiquetes a càrrec, el 13% del total de llars amb fills i filles a la Comunitat Valenciana.

Variables

Perfil 2 Mitjana

Característiques de la llar

Responsable de la llar dona	9,2 %	39,4 %
Edat de/la responsable	43,9	46,3
Nombre de membres	4,4	3,8
Nombre de xiquets i xiquetes	2,0	1,6

Tinença de la vivenda

Vivenda en propietat	63,0 %	71,4 %
----------------------	---------------	--------

Nacionalitat del/la responsable

Nacionalitat espanyola	69,6 %	82,6 %
Nacionalitat resta UE	6,2 %	7,7 %
Nacionalitat resta del món	24,2 %	9,6 %

Nivell d'estudis

Ed. primària o inferior	28,8 %	9,6 %
Ed. secundària (1ª etapa)	60,0 %	21,6 %
Ed. secundària (2ª etapa)	11,2 %	32,1 %
Educació superior	-	36,6 %

Situació ocupacional del/la responsable

Treballa a jornada completa	55,8 %	62,9 %
Treballa a jornada parcial	0,8 %	4,9 %
Aturat /da	38,7 %	19,3 %
No actiu/va	4,6 %	8,6 %
Jubilat/ada	-	4,0 %

Tipus de llar

Monoparental	-	8,1 %
Dos adults amb un xiquet/a	-	30,8 %
Dos adults amb dos xiquets/tes	64,4 %	42,9 %
Dos adults amb tres o més xiquets/tes	22,8 %	7,0 %
Tres o més adults amb xiquets/tes	12,7 %	11,3 %

Grau d'urbanització

Zona molt poblada	11,2 %	37,8 %
Zona mitja	75,3 %	46,7 %
Zona poc poblada	13,5 %	15,5 %
Taxa de pobresa	45,4 %	24,3 %
Taxa de pobresa severa	27,4 %	8,4 %
% que no pot agafar vacances	50,3 %	37,6 %
% que no consumeix quantitats adequades de proteïnes	2,9 %	2,5 %
% que no pot mantindre la temperatura adequada de la vivenda	6,2 %	5,7 %
% que no pot afrontar una despesa imprevista	67,8 %	37,5 %
% amb retard en el pagament de les factures de l'electricitat, aigua, gas, etc.	7,3 %	4 %
Renda mitjana per unitat de consum mensual	645,5 €	1.034 €
Nombre de llars	70.512	

Perfil 3: Famílies xicotetes i mares soles en pobresa

Baix nivell d'estudis

443,4% han completat fins a 3° de l'ESO o similar, i un 37,1% ha completat la secundària obligatòria.

Treballa a jornada complet

Només un 56,3% està treballant a jornada completa, 7,5% dels responsables de la llar treballen a jornada parcial.

27,4% són pobres

27,4% estan en situació de pobresa i un 12,4% en pobresa severa.

No pot afrontar imprevistos

57,6% no pot afrontar el pagament d'imprevistos com el trencament de la nevera o d'unes ulleres.

Sense vacances

46,5% no pot prendre una setmana de vacances.

Passen fred

11,1% no poden mantindre l'habitatge a temperatura adequada a l'hivern.

Descripció del perfil

En aquest grup trobem a **famílies xicotetes**, amb una mitjana de menys de tres membres, dos persones adultes i un xiquet o xiqueta en la seua majoria (87,1%), i una proporció alta de famílies monoparentals (12,9%). Una gran part (76,7%) **resideixen en xicotetes ciutats i pobles**. En la seua majoria són d'origen espanyol (82,8%), encara que amb una presència lleugerament superior a la mitjana de persones estrangeres no europees (13,3%).

Troblem en aquestes llars un **nivell d'estudis mig baix**: un 43,4% tenen com a màxim nivell d'estudis aconseguit la primera etapa de secundària (han completat fins a 3º de l'ESO) i un 37,1% té la segona etapa de secundària (educació secundària obligatòria, 4t curs, ensenyaments de batxillerat i similars).

Quant a la seua relació amb el mercat laboral, en aquest perfil es concentra una alta proporció de responsables de la llar treballant a jornada parcial (7,5%) un 18,2% inactiu (dedicades a labors de cura, en atur però que no estan buscant activament ocupació, incapacitat per a treballar, etc.). Només un 56,3% està treballant a jornada completa.

La seua renda mitjana és menor que la mitjana de llars, la qual cosa es reflecteix en unes taxes de pobresa i pobresa severa superiors a la mitjana de llars a la Comunitat Valenciana (27,4% i 12,4%, 3 i 4 punts més respectivament). Les manques materials que pateixen amb més intensitat són no poder afrontar una despesa imprevista en un 57,6%, 20 punts més que la mitjana de llars amb fills i filles a càrrec en la comunitat; en un 46,5% no poder prendre una setmana de vacances, quasi 9 punts més que la mitjana; un 11,1% no poder mantindre l'habitatge a temperatura adequada a l'hivern, quasi el doble que les altres llars amb xiquets i xiquetes; un 5,7% ha pagat factures associades a l'habitatge –electricitat, llum o aigua- amb retard; i el 3,9% que no pot consumir carn, pollastre, peix o equivalents vegetarians cada dos dies.

En aquest perfil s'agrupen 101.648 llars, un 18,7% del total de llars amb fills i filles de la Comunitat Valenciana.

Variables

Perfil 3 Mitjana

Característiques de la llar

Responsable de la llar dona	39,8 %	39,4 %
Edat de/la responsable	46,4	46,3
Nombre de membres	2,9	3,8
Nombre de xiquets i xiquetes	1,0	1,6

Tinença de la vivenda

Vivenda en propietat	69,7 %	71,4 %
----------------------	--------	--------

Nacionalitat del/la responsable

Nacionalitat espanyola	82,8 %	82,6 %
Nacionalitat resta UE	3,9 %	7,7 %
Nacionalitat resta del món	13,3 %	9,6 %

Nivell d'estudis

Ed. primària o inferior	16,0 %	9,6 %
Ed. secundària (1ª etapa)	43,4 %	21,6 %
Ed. secundària (2ª etapa)	37,1 %	32,1 %
Educació superior	3,5 %	36,6 %

Situació ocupacional del/la responsable

Treballa a jornada completa	56,3 %	62,9 %
Treballa a jornada parcial	7,5 %	4,9 %
Aturat /da	9,5 %	19,3 %
No actiu/va	18,2 %	8,6 %
Jubilat/ada	8,5 %	4,0 %

Tipus de llar

Monoparental	12,9 %	8,1 %
Dos adults amb un xiquet/a	87,1 %	30,8 %
Dos adults amb dos xiquets/tes	-	42,9 %
Dos adults amb tres o més xiquets/tes	-	7,0 %
Tres o més adults amb xiquets/tes	-	11,3 %

Grau d'urbanització

Zona molt poblada	6,4 %	37,8 %
Zona mitja	76,7 %	46,7 %
Zona poc poblada	16,9 %	15,5 %
Taxa de pobresa	27,4 %	24,3 %
Taxa de pobresa severa	12,4 %	8,4 %
% que no pot agafar vacances	46,5 %	37,6 %
% que no consumeix quantitats adequades de proteïnes	3,9 %	2,5 %
% que no pot mantindre la temperatura adequada de la vivenda	11,1 %	5,7 %
% que no pot afrontar una despesa imprevista	57,6 %	37,5 %
% amb retard en el pagament de les factures de l'electricitat, aigua, gas, etc.	5,7 %	4 %
Renda mitjana per unitat de consum mensual	955,6 €	1.034 €
Nombre de llars	101.648	

Perfil 4: Classe mitjana rural

Alt nivell d'estudis

59,3% té estudis superiors, i un 35% educació secundària obligatòria com a màxim nivell d'estudis aconseguit.

A jornada completa

84,5% està treballant a jornada completa.

En xicotetes ciutats

64,1% resideixen en zones mitjanament poblades i un 35,9% en zones poc poblades.

Habitatge en propietat

87,2% resideix en habitatges en propietat.

Una renda mitjana superior

La seua renda mitjana és 287 euros mensuals superior a la mitjana de les llars amb fills i filles a càrrec.

No pot afrontar imprevistos

29% no pot afrontar el pagament d'imprevistos com el trencament de la nevera o d'unes ulleres.

Descripció del perfil

En aquest perfil trobem a 150.065 llars de grandària mitjana, principalment dues persones adultes amb dos xiquets o xiquetes (56,7%) o amb un xiquet o xiqueta (21,5%), la majoria d'origen espanyol (95,6%) i amb estudis alts: un 59,3% té estudis superiors, i un 35% ha completat l'educació secundària obligatòria. **Tenen un baix risc de caure en pobresa.**

El seu tret característic és la seua sòlida situació socioeconòmica: un 84,5% està treballant a jornada completa, **la seua renda mitjana és 287 euros mensuals superior a la mitjana** de les llars amb fills i filles a càrrec, la qual cosa es reflecteix en una taxa de pobresa substancialment menor, 18 punts per davall de la taxa de pobresa mitjana. Les manques materials que afecten aquest grup estan també per davall de la mitjana, entre elles destaquen un 29% que no pot afrontar despeses imprevistes, i un 21,9% que no pot prendre una setmana de vacances.

La seua segona característica principal és que resideixen en àmbits no urbans: un 64,1% resideix en zones mitjanament poblades -més de 50 mil habitants amb una densitat superior a 100 habitants per km quadrat- i un 35,9% es concentren en zones poc poblades. Cap d'aquestes llars viu en ciutats de gran grandària (amb més de 50 mil habitants i una densitat major de 500 habitants per quilòmetre quadrat). A més, resideixen en habitatges de la seua propietat en una proporció molt major que la mitjana de llars amb fills a la Comunitat Valenciana (87,2%).

Variables

Perfil 4 Mitjana

Característiques de la llar

Responsable de la llar dona	39,2 %	39,4 %
Edat de/la responsable	47,2	46,3
Nombre de membres	3,9	3,8
Nombre de xiquets i xiquetes	1,7	1,6

Tinença de la vivenda

Vivenda en propietat	87,2 %	71,4 %
----------------------	--------	--------

Nacionalitat del/la responsable

Nacionalitat espanyola	95,6 %	82,6 %
Nacionalitat resta UE	4,4 %	7,7 %
Nacionalitat resta del món	-	9,6 %

Nivell d'estudis

Ed. primària o inferior	-	9,6 %
Ed. secundària (1ª etapa)	5,7 %	21,6 %
Ed. secundària (2ª etapa)	35,0 %	32,1 %
Educació superior	59,3 %	36,6 %

Situació ocupacional del/la responsable

Treballa a jornada completa	84,5 %	62,9 %
Treballa a jornada parcial	5,3 %	4,9 %
Aturat /da	5,8 %	19,3 %
No actiu/va	4,5 %	8,6 %
Jubilat/ada	-	4,0 %

Tipus de llar

Monoparental	1,7 %	8,1 %
Dos adults amb un xiquet/a	21,5 %	30,8 %
Dos adults amb dos xiquets/tes	56,7 %	42,9 %
Dos adults amb tres o més xiquets/tes	10,1 %	7,0 %
Tres o més adults amb xiquets/tes	9,9 %	11,3 %

Grau d'urbanització

Zona molt poblada	-	37,8 %
Zona mitja	64,1 %	46,7 %
Zona poc poblada	35,9 %	15,5 %
Taxa de pobresa	6,1 %	24,3 %
Taxa de pobresa severa	2,5 %	8,4 %
% que no pot agafar vacances	21,9 %	37,6 %
% que no consumeix quantitats adequades de proteïnes	3,2 %	2,5 %
% que no pot mantindre la temperatura adequada de la vivenda	5,4 %	5,7 %
% que no pot afrontar una despesa imprevista	29,0 %	37,5 %
% amb retard en el pagament de les factures de l'electricitat, aigua, gas, etc.	4,4 %	4 %
Renda mitjana per unitat de consum mensual	1.321 €	1.034 €
Nombre de llars	150.065	

Perfil 5: Classe mitjana baixa urbana

Alt nivell d'estudis

44,9% té estudis superiors i 32,2% han completat l'educació secundària obligatòria.

Treballen

Més de dos terços dels i les responsables de la llar estan treballant a jornada completa.

27,8% són pobres

27,8% estan en situació de pobresa i un 11,4% en pobresa severa.

No pot afrontar imprevistos

32,8% no pot afrontar despeses imprevistes com el trencament de la nevera o d'unes ulleres.

Rendes mitjanes

Les seues rendes estan en la mitjana de llars.

Retards en el pagament de factures

7% ha tingut retards en el pagament de les factures com a electricitat, aigua o gas.

Descripció del perfil

En aquest perfil trobem a llars de classe mitjana baixa, tots ells vivint en ciutats. El 50,9% està composta per dos persones adultes amb dos xiquets o xiquetes, i un 28,8% amb un xiquet o xiqueta. En aquest perfil trobem una alta proporció de llars monoparentals (13,1%). Les famílies d'aquest perfil, lleument més xicotetes que la mitjana de llars amb fills i filles a càrrec en Comunitat Valenciana, es caracteritzen per una situació social estable, encara que menys acomodada que el perfil anterior.

Tenen **estudis alts**: un 44,9% té estudis superiors, un 32,2% ha completat estudis secundaris de segona etapa (educació secundària obligatòria, 4t curs, ensenyaments de batxillerat i similars). Estan treballant a jornada completa en una proporció superior a la mitjana de llars amb xiquets i xiquetes de la comunitat (69,5%), i tenen també unes taxes d'atur inferiors a la mitjana (17,6% i 19,3% respectivament).

Les seues rendes estan en la mitjana de llars, no obstant això, presenten taxes de pobresa moderada (27,8%) una mica majors que la mitjana de llars amb fills i filles (24,3%) i taxa de pobresa severa de 11,4%, tres punts superior a la mitjana. La manca material més important per a elles és no poder afrontar despeses imprevistes, la qual afecta un 32,8% de les 184.699 llars que formen aquest perfil. A més, un 7% ha tingut retards en el pagament de les factures relacionades amb l'habitatge, com a electricitat, aigua o gas, 3 punts més que la mitjana.

Variables

Perfil 5 Mitjana

Característiques de la llar

Responsable de la llar dona	41,3 %	39,4 %
Edat de/la responsable	44,1	46,3
Nombre de membres	3,7	3,8
Nombre de xiquets i xiquetes	1,5	1,6

Tinença de la vivenda

Vivenda en propietat	71,5 %	71,4 %
----------------------	--------	--------

Nacionalitat del/la responsable

Nacionalitat espanyola	81,6 %	82,6 %
Nacionalitat resta UE	15,2 %	7,7 %
Nacionalitat resta del món	3,3 %	9,6 %

Nivell d'estudis

Ed. primària o inferior	1,8 %	9,6 %
Ed. secundària (1ª etapa)	21,1 %	21,6 %
Ed. secundària (2ª etapa)	32,2 %	32,1 %
Educació superior	44,9 %	36,6 %

Situació ocupacional del/la responsable

Treballa a jornada completa	69,5 %	62,9 %
Treballa a jornada parcial	4,2 %	4,9 %
Aturat /da	17,6 %	19,3 %
No actiu/va	8,1 %	8,6 %
Jubilat/ada	0,7 %	4,0 %

Tipus de llar

Monoparental	13,1 %	8,1 %
Dos adults amb un xiquet/a	28,8 %	30,8 %
Dos adults amb dos xiquets/tes	50,8 %	42,9 %
Dos adults amb tres o més xiquets/tes	3,3 %	7,0 %
Tres o més adults amb xiquets/tes	4,0 %	11,3 %

Grau d'urbanització

Zona molt poblada	100 %	37,8 %
Zona mitja	-	46,7 %
Zona poc poblada	-	15,5 %
Taxa de pobresa	27,8 %	24,3 %
Taxa de pobresa severa	11,4 %	8,4 %
% que no pot agafar vacances	29,8 %	37,6 %
% que no consumeix quantitats adequades de proteïnes	1,3 %	2,5 %
% que no pot mantindre la temperatura adequada de la vivenda	11,3 %	5,7 %
% que no pot afrontar una despesa imprevista	32,8 %	37,5 %
% amb retard en el pagament de les factures de l'electricitat, aigua, gas, etc.	7 %	4 %
Renda mitjana per unitat de consum mensual	1.028,7 €	1.034 €
Nombre de llars	184.699	

CONCLUSIONS

Hem vist com són i com viuen les famílies que crien i cuiden a xiquets i xiquetes a la Comunitat Valenciana. Entre elles, es distingeixen clarament els perfils que pateixen amb major intensitat la pobresa. Hem examinat quines característiques els fan més vulnerables –en el laboral, l'educatiu, l'origen-, i com es combinen aquests factors en perfils de llars.

Tots els perfils tenen característiques pròpies que els distingeixen dels altres, per exemple, en el perfil 1 Tres generacions en pobresa, és l'alta proporció de responsables de la llar que té la primària com a màxim nivell d'estudis aconseguits, encara que també molts comparteixen aspectes, com per exemple, viure majoritàriament en ciutats xicotetes (perfil 2, 3 i 4).

Nàixer en una llar pobre, com els que hem identificat en els perfils 1, 2 i 3, condiona de forma molt important la vida i les oportunitats dels xiquets i les xiquetes. És una situació atzarosa i injusta que empitjora severament les seues possibilitats de desenvolupament i d'èxit educatiu o laboral, la seua salut o les seues trajectòries vitals. Els efectes de la pobresa en la infància no sols afecten el seu benestar en el present, sinó també en el futur: el 80% dels xiquets i xiquetes que viuen en situació de pobresa seran adults pobres.

Segons l'OCDE⁵ un xiquet o xiqueta que nasca hui en una família pobre a Espanya necessitarà quatre generacions, l'equivalent a 120 anys, per a aconseguir el nivell de renda mitjana de la societat en la qual viu. Aquesta és, certament, una situació profundament injusta per als xiquets i xiquetes que viuen en pobresa, **un de cada tres xiquets i xiquetes a la Comunitat Valenciana**, així com per als seus pares i mares, que mobilitzen tots els seus recursos per a evitar aquesta herència i donar als seus fills les millors oportunitats, però que s'enfronten a les grans dificultats que té criar en un país que no inverteix prou en la família i en la infància.

Però això no té per què ser una condemna. Podem evitar-ho **augmentant la inversió en xiquets i xiquetes, i posant en marxa polítiques efectives i ambicioses per a disminuir, de manera substancial, la pobresa infantil.** Hem de donar suport a les famílies amb fills i filles per a assegurar que tots els xiquets i xiquetes tenen els mateixos drets i oportunitats.

5 OECD (2018), A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility (Spain), OECD Publishing, Paris, <http://www.oecd.org/spain/social-mobility-2018-ESP-EN.pdf>

PROPOSTES DE SAVE THE CHILDREN

Els xiquets i xiquetes pateixen en major mesura la pobresa i l'exclusió perquè viuen en llars molt vulnerables. Si volem dissenyar programes i polítiques adequats per a reduir els elevats nivells de pobresa infantil en la Comunitat Valenciana **és necessari conèixer quines són les característiques d'aquestes llars, com són les seues condicions de vida, i adaptar aquestes polítiques a les seues característiques concretes.**

Totes les mesures proposades a continuació tenen un impacte positiu per al conjunt de famílies amb fills i filles a càrrec. Tal com s'exposa en les conclusions, una família identificada en un perfil pot tindre característiques pròpies d'un altre o altres perfils. Així, s'assenyalen aquelles mesures que poden tindre un impacte especial en algun dels perfils de famílies més vulnerables que s'han identificat en l'informe.

Desenvolupament i implementació normativa

- Desenvolupament de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de drets i garanties de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana, mitjançant la implantació d'una estratègia amb mesures concretes, objectius mesurables i pressupost adequat. Les mesures han d'enfocar-se en el desenvolupament dels drets de tots els xiquets, xiquetes i adolescents, amb especial focus en aquells en situació de vulnerabilitat.
- Desenvolupament de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de Serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, que contribuirà al procés d'ampliació de les prestacions socials i la seua cobertura, així com dels recursos personals. Augment dels recursos disponibles i especialitzats en el sistema de serveis socials amb especial focus en les famílies en situació de pobresa o en risc d'exclusió social. Aquestes mesures seran especialment positives per a les famílies dels perfils 1, 2 i 3.
- Compliment, seguiment i avaluació dels objectius i accions inclosos en el Pla valencià d'inclusió i cohesió social 2017-2022, especialment la línia estratègica 5 per a la promoció de la infància i reducció de l'empobriment infantil.
- Desenvolupament de pressupostos amb perspectiva d'infància, fàcilment avaluable i identificable. Augment de la inversió en educació i protecció social a la infància i a la família, millorant prestacions i ajudes no contributives, que són les que més beneficien a xiquets i xiquetes en pobresa severa.
- Reforç de les campanyes d'informació i sensibilització de tots els serveis (educació 0-3, sanitat, etc.), ajudes (menjador, transport, etc.) i prestacions (Renda Valenciana d'Inclusió, bo elèctric, etc.) existents en la Comunitat Valenciana, tant autonòmiques com locals, especialment important però al perfil 1 tres

generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur i perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa.

- Sistemes i protocols clars de coordinació i cooperació entre els diferents serveis públics o públic-privats en matèria d'atenció a la infància que garantisquen el seguiment i la resposta de tots els casos.
- Promoure la recopilació sistemàtica de dades desagregades per edat de 0 a 18 anys a escala autonòmica i local, mitjançant un sistema d'indicadors que permeten analitzar la situació de les xi-

quetes i xiquets. Aquestes dades hauran de ser accessibles i utilitzats per al disseny i avaluació de polítiques públiques d'infància, així com per a l'articulació i dotació pressupostària d'ajudes i prestacions socials autonòmiques i municipals.

- Promoció de la investigació sobre l'impacte en la infància i adolescència de totes les mesures aplicades actualment en la Comunitat Valenciana, de manera anual, per part dels organismes i institucions amb competència per a la recopilació de dades i elaboració de diagnòstics.

Protecció social

- Ampliar i millorar la Renda Valenciana d'Inclusió, ampliant la cobertura a tots els possibles perceptors, prioritzant les famílies del perfil 1 tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur i perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa.
- Garantir la compatibilitat dels programes personalitzats d'inclusió i itineraris d'inclusió social de la Renda Valenciana d'Inclusió a les famílies amb dificultats de conciliació, com és el cas de les famílies del perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa.
- Agilitació de la tramitació de les ajudes a la dependència, especialment en els municipis de gran densitat de població. Aquesta mesura beneficiaria especialment al perfil 1 Tres generacions en pobresa i perfil 2 grans a l'atur.
- Garantir la ràpida tramitació i gestió de pagament, així com l'augment de les ajudes destinades a les despeses corrents de l'habitatge com el gas, electricitat, aigua, especialment per al perfil 1 tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur, perfil 3 xicotetes i mares en pobresa i perfil 5 classes mitjanes baixes urbanes.
- Assegurar la ràpida tramitació i pagament de les ajudes destinades a mantenir la temperatura adequada en la llar, essencial per al perfil 1 tres generacions en pobresa, perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa i perfil 5 famílies de classe mitjana baixa urbana.

Ocupació

- Seguiment de l'ampliació progressiva de l'ajuda personalitzada per a la cerca d'ocupació en itineraris individuals adaptats a les circumstàncies dels pares i mares, especialment en els casos dels perfils 2 grans a l'atur i perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa, fins a aconseguir la plena cobertura d'aquestes famílies.
- Desenvolupament del Pla de garantia social i ocupació digna, així com de l'Observatori de Treball Decent amb criteris d'equitat i amb acompanyament efectiu a les famílies més vulnerables davant la precarietat en l'ocupació, perquè puguin millorar les seues condicions laborals sense perdre el seu mitjà de manteniment, com són el perfil 1 Tres Generacions en Pobresa i perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa.

Zones mitjanes i poc poblades⁶

- Diagnòstic específic de les famílies amb xiquets i xiquetes de zones poc poblades, per al disseny i avaluació de polítiques d'infància. El diagnòstic resulta necessari per al perfil 1 tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur i perfil 3 xicotetes i mares en pobresa. Aquests tipus de família, si bé solen viure entre zones mitjana i altament poblades, també estan molt presents en entorns de baixa densitat de població.
- Seguiment de les ajudes específiques dirigides a la inserció sociolaboral de la dona en aquest àmbit, dels incentius fiscals i econòmics, impuls de l'activitat econòmica i de les mesures contra la despoblació. En aquest sentit, l'Agenda Valenciana contra la Despoblació ha de complir amb l'enfocament de drets d'infància i adolescència per a aconseguir la igualtat d'oportunitats de tots els xiquets i xiquetes, independentment de si viuen en l'àmbit rural o urbà, d'acord amb l'article 58 de la Llei 26/2018.

---

⁶ El grau d'urbanització es distingeix, segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE): Zona molt poblada: densitat de població de +500 hab/km² i d'almenys 50.000 habitants Zona mitjana: densitat de població +100 hab/km² i un total o més de 50.000 habitants Zona poc poblada: aquelles que pertanyen a cap de les dues categories anteriors.

Habitatge i urbanisme

- Millora de la tramitació i augment de l'oferta de lloguers assequibles pot tindre un gran impacte especialment als perfils més vulnerables com són el perfil 1 Tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur i perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa, mitjançant polítiques i plans públics de foment del lloguer amb criteris d'equitat, entenent com a lloguer assequible aquell que representa menys del 30% dels ingressos de la llar.
- Polítiques públiques per a prevenir i limitar la segregació, integrant polítiques urbanístiques amb aquelles dirigides a la dotació de serveis, comunicació i connexió del barri, participació i teixit social, coordinació entre institucions, etc.
- L'enfocament de drets d'infància i adolescència s'haurà de tindre en compte dins de la labor del nou Observatori de l'Hàbitat i Segregació Urbana, en la seua funció d'investigació i participació en l'avaluació i disseny de les polítiques públiques.
- Agilitació i millora de la tramitació de les ajudes a la rehabilitació i reforma dels immobles més antics (condicionades a l'establiment de lloguers socials quan no siguen un primer habitatge), especialment per als perfils 1 tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur, perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa.
- Garantir les alternatives habitacionals dignes en els casos d'extrema necessitat per a evitar situacions d'insalubritat degudes al mal estat dels habitatges i en els casos d'emergència habitacional per risc de desnonament, tal com estableixen els articles 63, 64 i 65 de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la Infància i l'adolescència.

Educació

- Garantir una educació de qualitat, equitativa i en igualtat d'oportunitats i lluitar contra l'abandó escolar primerenc (especialment beneficioses per al perfil 1 tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur, perfil 3 xicotetes i mares soles en pobresa), a través de:
  - Reforç dels programes existents de prevenció de la segregació escolar, l'abandó escolar primerenc i l'absentisme tals com el Pla d'Actuació per a la Millora (PAM).
  - Garantir que en la política d'ajudes a l'estudi prevalen els criteris d'equitat, assegurant que tots els xiquets i xiquetes que es troben en situació de pobresa tenen coberts els costos de transport, menjador, material escolar i extraescolars, quan aquests no estan pagats per fons públics.

- Accés universal progressiu a l'educació infantil primerenca (de 0 a 3 anys) amb especial focus en els xiquets i xiquetes en situació de pobresa o exclusió social, mitjançant la creació de places assequibles aplicant mesures de tarifació social, prioritzant la renda i vulnerabilitat. Aquesta mesura beneficia a tots els perfils vulnerables, especialment, al perfil 1 tres generacions en pobresa per a trencar amb la transmissió intergeneracional de la pobresa i al perfil 3 xicotetes i mares soles, tant com eina educativa com de conciliació.
- Assegurar l'accés a beques i ajudes a l'estudi vinculant les dades amb els de Serveis Socials i amb els programes de suport i reforç i lluita contra l'abandonament, inclosa la implantació de beques salari per a estudiants d'FP Bàsica, FP de Grau Mitjà i Batxillerat amb baixos recursos que complementen les del ministeri. En aquest sentit, és imprescindible la coordinació entre els Serveis Socials i l'àmbit educatiu per a la identificació dels perfils més vulnerables (perfil 1, perfil 2 i perfil 3) i poder atendre les necessitats educatives específiques d'aquests xiquets i xiquetes.

Xarxes de suport i famílies

- Foment de les xarxes de suport familiar a través de la creació i de la promoció de mancomunitats i desenvolupament de bones pràctiques presents en la Comunitat Valenciana com els espais familiars. Les xarxes de suport són fonamentals per a les famílies del perfil 3 Xicotetes i mares soles en pobresa, perfil 5 Classes mitjanes baixes urbanes (integrades també per famílies monoparentals) i perfil 1
- Tres generacions en pobresa i perfil 2 Grans a l'atur, ja que són les famílies amb major percentatge de persones d'origen migrant no europeu.
- Incorporació de mesures per a l'impuls de xarxes de suport familiar en la futura Llei valenciana de diversitat familiar i suport a les famílies.

Salut

- Garantir la sanitat universal efectiva per a la infància a la Comunitat Valenciana i seguiment de les mesures específiques en relació amb la salut mental, la visual o la bucodental, a través de:
- Enfortiment de les campanyes de sensibilització i informació sobre el dret a la salut i accés a serveis sanitaris, per a garantir que es coneix el sistema i s'utilitza de manera adequada, i aconseguir així un adequat diagnòstic i tractament de xiquetes i xiquets. Assegurar l'accés a la informació dels serveis sanitaris i sensibilització sobre salut integral beneficiària especialment al perfil 1 tres generacions en pobresa, perfil 2 grans a l'atur (sobretot aquelles d'origen migrant) i perfil 3 xicotetes i mares soles.
- Formació de professionals, especialment en l'àmbit educatiu, sanitari i serveis socials, per a la detecció primerenca de problemes de salut mental en la infància i l'adolescència.
- Seguiment i avaluació de les mesures contemplades en l'IV Pla de salut 2016-2020 i en el PVICS sobre trastorns alimentaris, alimentació saludable i de la vacunació infantil.

ANNEX 1: CARACTERITZACIÓ DE TOTS ELS PERFILS

Variables

Característiques de la llar

Responsable de la llar dona
Edat de/la responsable
Nombre de membres
Nombre de xiquets i xiquetes

Tinença de la vivenda

Vivenda en propietat

Nacionalitat del/la responsable

Nacionalitat espanyola
Nacionalitat resta UE
Nacionalitat resta del món

Nivell d'estudis

Ed. primària o inferior
Ed. secundària (1ª etapa)
Ed. secundària (2ª etapa)
Educació superior

Situació ocupacional del/la responsable

Treballa a jornada completa
Treballa a jornada parcial
Aturat /da
No actiu/va
Jubilat/ada

Tipus de llar

Monoparental
Dos adults amb un xiquet/a
Dos adults amb dos xiquets/tes
Dos adults amb tres o més xiquets/tes
Tres o més adults amb xiquets/tes

Grau d'urbanització

Zona molt poblada
Zona mitja
Zona poc poblada
Taxa de pobresa
Taxa de pobresa severa
% que no pot agafar vacances
% que no consumeix quantitats adequades de proteïnes
% que no pot mantindre la temperatura adequada de la vivenda
% que no pot afrontar una despesa imprevista
% amb retard en el pagament de les factures de l'electricitat, aigua, gas, etc.
Renda mitjana per unitat de consum mensual

	Tres generacions en pobresa	Grans a l'atur	Famílies xicotetes i mares soles en pobresa	Classe mitjana rural	Classe mitjana baixa urbana	Mitjana
	49,1 %	9,2 %	39,8 %	39,2 %	41,3 %	39,4 %
	64,4	43,9	46,4	47,2	44,1	46,3
	5,3	4,4	2,9	3,9	3,7	3,8
	1,8	2,0	1,0	1,7	1,5	1,6
	56,5 %	63,0 %	69,7 %	87,2 %	71,5 %	71,4 %
	76,9 %	69,6 %	82,8 %	95,6 %	81,6 %	82,6 %
	4,5 %	6,2 %	3,9 %	4,4 %	15,2 %	7,7 %
	18,6 %	24,2 %	13,3 %	-	3,3 %	9,6 %
	68,9 %	28,8 %	16,0 %	-	1,8 %	9,6 %
	11,5 %	60,0 %	43,4 %	5,7 %	21,1 %	21,6 %
	9,4 %	11,2 %	37,1 %	35,0 %	32,2 %	32,1 %
	10,1 %	-	3,5 %	59,3 %	44,9 %	36,6 %
	3,4 %	55,8 %	56,3 %	84,5 %	69,5 %	62,9 %
	-	0,8 %	7,5 %	5,3 %	4,2 %	4,9 %
	4,1 %	38,7 %	9,5 %	5,8 %	17,6 %	19,3 %
	45,8 %	4,6 %	18,2 %	4,5 %	8,1 %	8,6 %
	44,1 %	-	8,5 %	-	0,7 %	4,0 %
	1,4 %	-	12,9 %	1,7 %	13,1 %	8,1 %
	4,0 %	-	87,1 %	21,5 %	28,8 %	30,8 %
	-	64,4 %	-	56,7 %	50,8 %	42,9 %
	16,3 %	22,8 %	-	10,1 %	3,3 %	7,0 %
	78,3 %	12,7 %	-	9,9 %	4,0 %	11,3 %
	25,3 %	11,2 %	6,4 %	-	100 %	37,8 %
	57,4 %	75,3 %	76,7 %	64,1 %	-	46,7 %
	17,3 %	13,5 %	16,9 %	35,9 %	-	15,5 %
	43,9 %	45,4 %	27,4 %	6,1 %	27,8 %	24,3 %
	32,6 %	27,4 %	12,4 %	2,5 %	11,4 %	8,4 %
	56,4 %	50,3 %	46,5 %	21,9 %	29,8 %	37,6 %
	7,4 %	2,9 %	3,9 %	3,2 %	1,3 %	2,5 %
	10,5 %	6,2 %	11,1 %	5,4 %	11,3 %	5,7 %
	63,7 %	67,8 %	57,6 %	29,0 %	32,8 %	37,5 %
	21,7 %	7,3 %	5,7 %	4,4 %	7 %	4 %
	686,9 €	645,5 €	955,6 €	1.321 €	1.028,7 €	1.034 €

ANNEX 2: METODOLOGIA

L'Enquesta de Condicions de Vida (ECV) publicada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) és la nostra principal font de dades. Conté informació sobre les característiques socioeconòmiques de les llars a Espanya i per Comunitats Autònomes i a més proporciona dades per a cada membre de la llar, tant de adults com de xiquets i xiquetes. Per a obtenir els perfils s'han seguit els següents passos:

- 1. Selecció de la mostra:** s'ha restringit la mostra a les llars amb xiquets i xiquetes. Per a disposar d'una mostra suficient, s'han utilitzat les dades de les dues últimes ECV disponibles –2017 i 2018–. Els perfils de llars solen variar poc en el temps i per tant, per a efectes d'aquesta anàlisi, utilitzar dos anys ens permet ampliar la grandària mostral sense generar distorsió en els resultats. En total, s'han analitzat 542.488 llars, la mitjana de llars amb fills en 2017 i 2018.
- 2. Selecció de les variables:** s'han seleccionat les variables a partir de les quals s'aplica l'algorisme que agrupa les llars en diferents grups: relació amb l'activitat, edat del responsable de la llar, grandària de la família, règim de tinença de l'habitatge, gènere del responsable de la llar, grau d'urbanització, tipus de llar, nivell educatiu del responsable de la llar i origen.
- 3. Selecció de la mesura de similitud:** per a crear grups el més similars entre si i diferents entre ells, s'ha de calcular alguna mesura de similitud que permeta definir el grau de semblança entre les observacions. S'ha utilitzat la mesura de similitud de Gower, que permet treballar amb variables mixtes.
- 4. Selecció del criteri d'agrupació:** per a poder agrupar les dades és important definir en quants grups es dividirà la mostra (nombre de clústers). Per a això s'ha desenvolupat un procediment en 2 etapes:
  - **Model jeràrquic:** s'han aplicat diferents mètodes d'aglomeració de clústers de tipus jeràrquic per a obtenir un interval entre els quals hauria de trobar-se el nombre de clústers final, que en aquest cas es troba entre 2 i 14. Una anàlisi de 2 clústers implica un elevat grau d'agregació i els resultats no serien rellevants. Amb 14 es poden generar clústers amb molt poques llars, afectant la representativitat. Per això, s'ha utilitzat un nombre de clústers intermedi.
  - **Model no jeràrquic:** una vegada estudiat l'interval, s'ha procedit a estimar diversos resultats amb diversos dins d'aquest interval triant aquell que agrupa més clarament a les observacions en funció de l'objectiu de l'estudi. Després de revisar diferents opcions, s'ha considerat realitzar l'anàlisi amb 5 clústers. L'estimació del model no jeràrquic s'ha realitzat utilitzant l'algorisme de k-mitjanes. Així, s'han obtingut els diferents grups de llars i s'ha pogut fer el perfilat estadístic de les llars en risc de pobresa a la Comunitat Valenciana.

[savethechildren.es](https://www.savethechildren.es)

